

**Национална агенция за
професионално образование
и обучение**

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ

АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ПРЕЗ 2017 Г.

ЧЛ. 22, АЛ. 8 ОТ ЗАКОНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Въведение:

Настоящият Анализ е разработен от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) на основание чл. 22, ал. 8 от Закона за професионалното образование и обучение, въз основа на годишните доклади за дейността на Центровете за професионално обучение (ЦПО) за 2017 г. Анализът е изготвен въз основа на данните, въведени в Информационната система на НАПОО от **949** ЦПО, представляващи **93%** от всички ЦПО с активна лицензия (1020 към 29.05.2018 г.).

Цели на настоящия анализ:

- Систематизиране на получената от ЦПО информация за дейността им през 2017 г.;
- Анализ (вкл. и графично представяне) на информацията от годишните доклади на ЦПО за 2017 г. по различни параметри;
- Формулиране на препоръки към процедурата за събиране на годишна информация за дейността на ЦПО;
- Препоръки за подобряване на събирането и обработването на годишната информация така, че информацията от годишните доклади да бъде използвана при оценка на качеството на обучението в съответствие с показателите за осигуряване на качество.

Методика за събиране на годишната информация за дейността на ЦПО

Поканата за представяне на годишната информация, заедно с формулярите, е публикувана целогодишно на Интернет страницата на НАПОО. В съответствие с разпоредбата на ЗПОО, срокът за представяне на информация за дейността през 2017 г. бе 31 януари 2018 г.

Годишната информация се попълва във формуляри (електронни таблици), съдържащи индикатори, одобрени от Управителния съвет на НАПОО и съгласувани с Националния статистически институт (НСИ).

През 2018 г. всички ЦПО, включени в настоящия анализ, подадоха годишната си информация през Информационната система на НАПОО.

През 2015 г. НАПОО обвърза информационната си система (ИС) с тази на Агенция по заетостта (АЗ), благодарение на което ЦПО, работещи с ваучери, имаха възможност автоматично да прехвърлят от ИС на АЗ към ИС на НАПОО данните от завършилите през 2017 г. годината обучения.

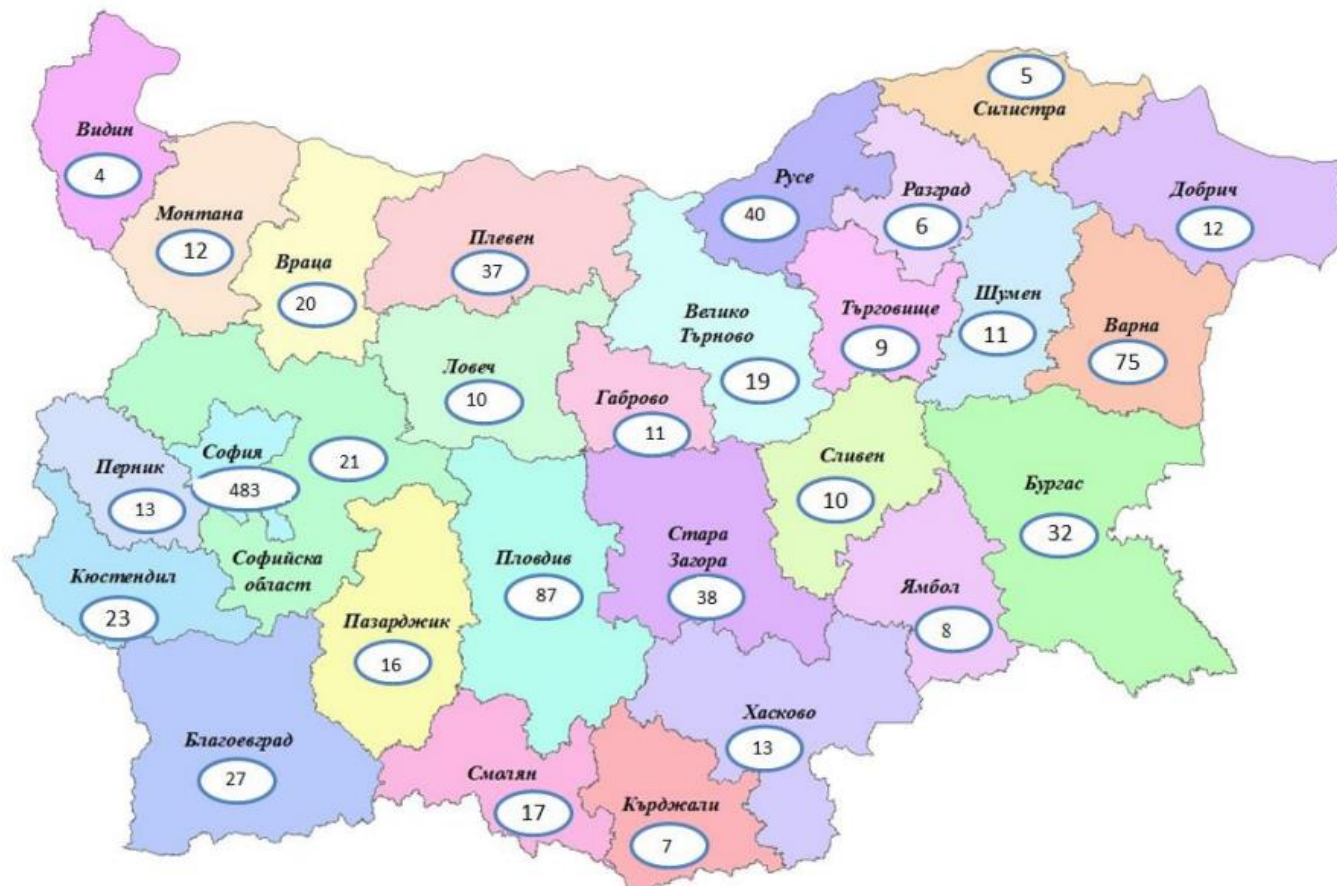
Индикатори за дейността на ЦПО

Формулярите за Годишна информация за дейността на ЦПО през 2017 г. включват следните индикатори:

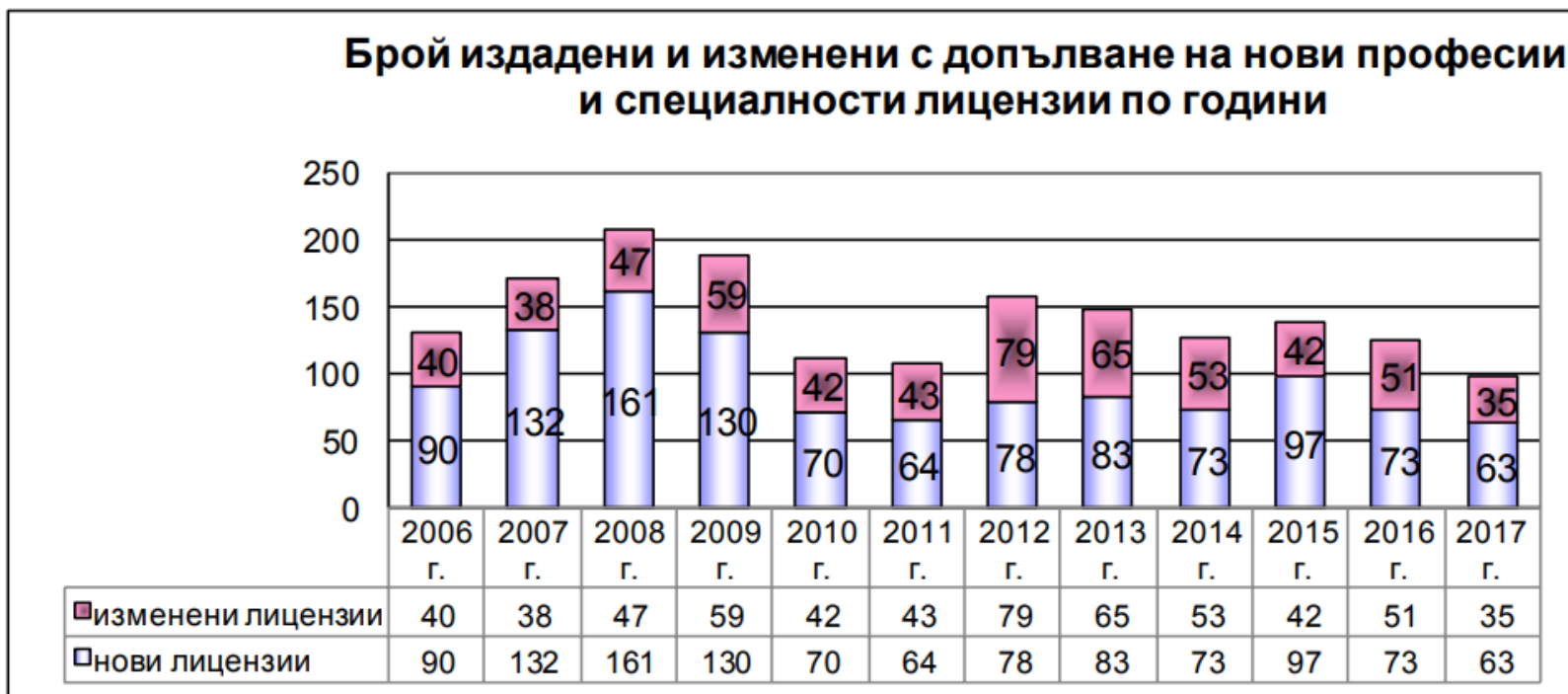
- Общ брой обучени лица и техния брой според пола и гражданството им;
- Брой обучени лица по професии и специалности от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО);
- Брой проведени курсове по професии и специалности от СППОО - за проведено обучение по част от професия и за обучение с придобиване на степен на професионална квалификация;
- Брой издадени документи за професионално обучение;
  - Удостоверения за професионално обучение по част от професията;
  - Свидетелства за професионална квалификация;
  - Свидетелства за правоспособност;
- Брой курсове според източника на финансиране.

Разпределение на ЦПО на територията на страната

На фигурата графично е представено разпределението на лицензираните ЦПО на територията на страната (към 31.12.2017 г.). Около половината от тях се намират в столицата – гр. София.

Лицензионни процедури през годините

При процедурите по издаване/изменение на лицензии през 2017 г. в НАПОО са разгледани общо 1 124 учебни програми по 263 различни специалности, както и документацията за свързаните с тях преподаватели и учебни бази.

Последващ контрол на дейността на ЦПО от страна на НАПОО през 2017 г.

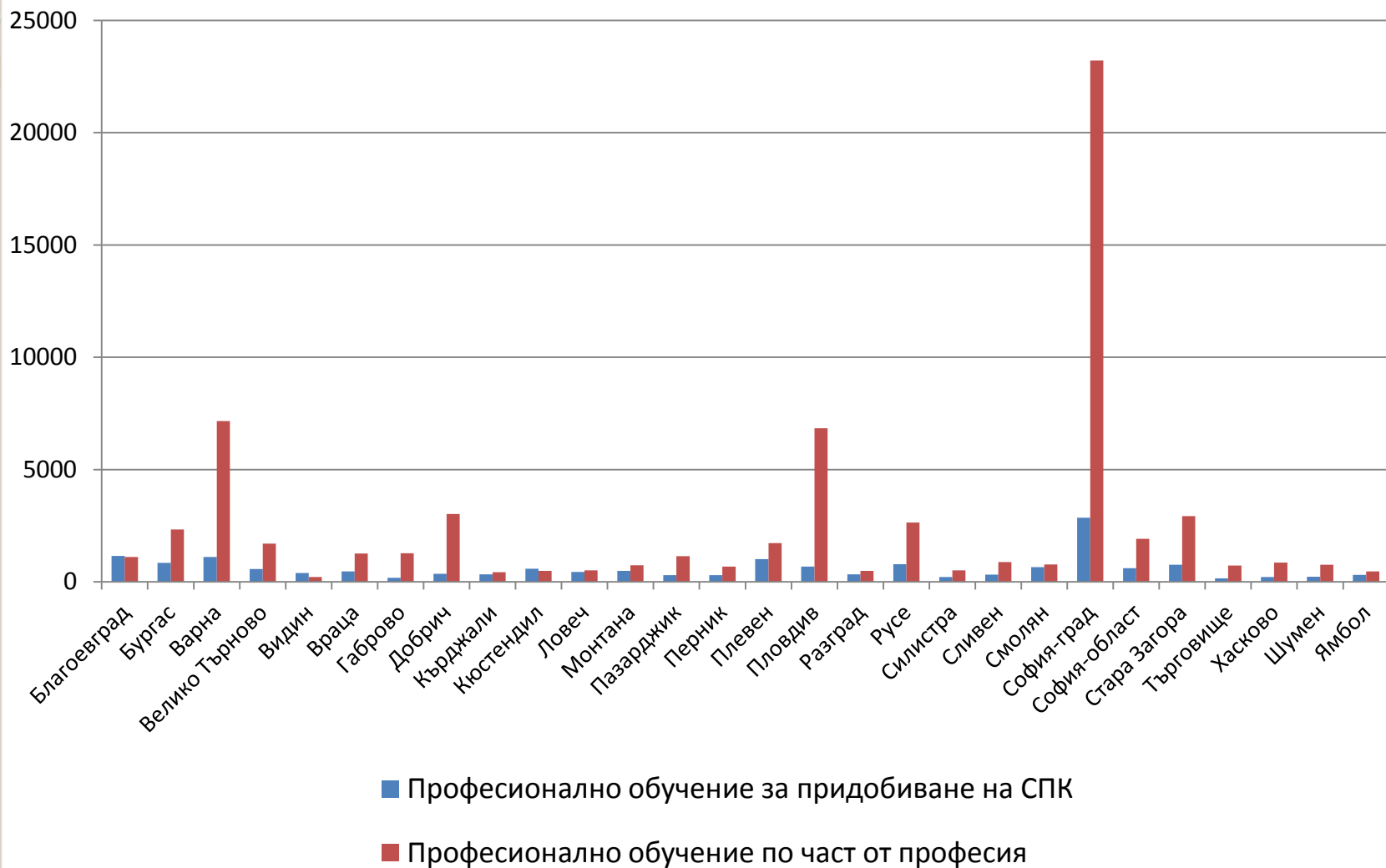
- 130 ЦПО, проверени на място (34 в гр. София и 96 в страната)
- 50 ЦПО с временно отнета лицензия за срок от 3 месеца
- 41 ЦПО с временно отнета лицензия за срок от 6 месеца
- 61 ЦПО с окончателно отнета лицензия
- 22 ЦПО с прекратени права

Информационна дейност на НАПОО за 2017 г.

- Представители от над 200 ЦПО участваха в 10 информационни дни в различни области на страната, организирани и проведени от НАПОО
- 30 новолицензирани ЦПО участваха в 2 обучения, свързани с работата с Информационната система на НАПОО и воденето на учебната документация

Обучени лица в ЦПО през 2017 г. по области на страната

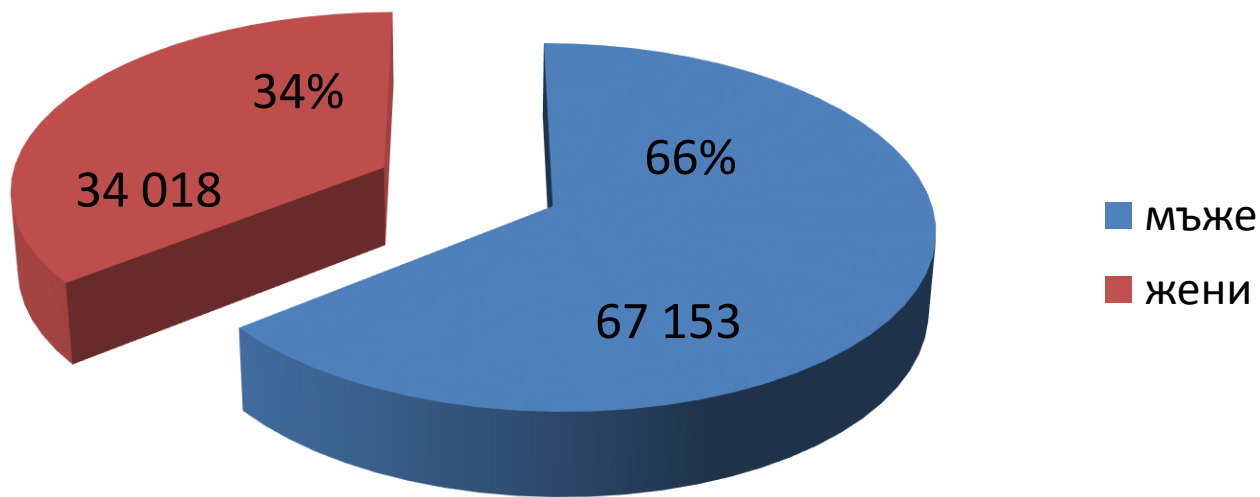

В таблицата е представена обобщена информация за броят обучени лица по професии от 10-те най-атрактивни професионални направления. Общият брой на обучаваните лица през 2017 г. е **101 171**. От тях обучението си през 2017 г. са завършили **83 426**.

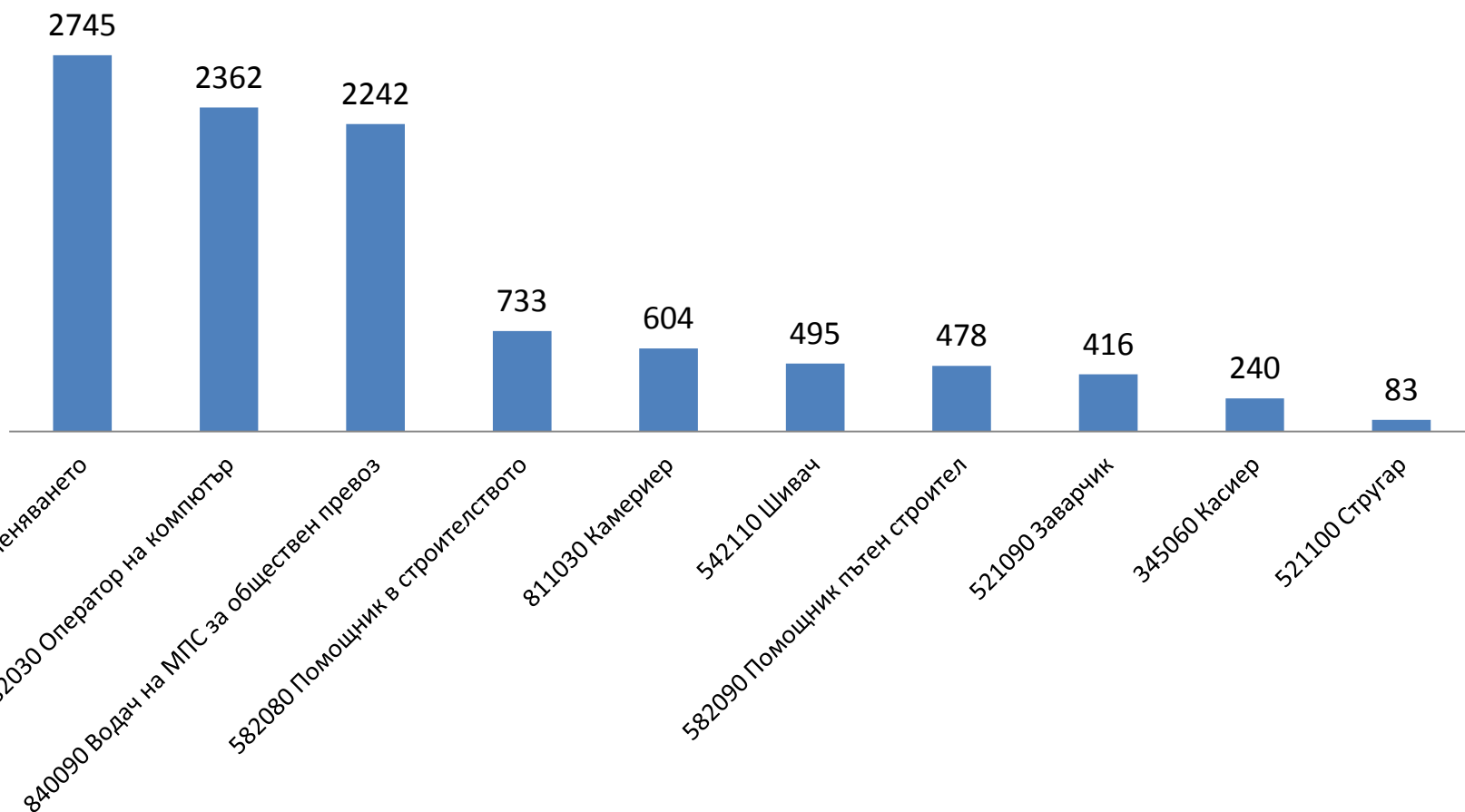
Брой обучени лица по професионално направление - 2017 г.					
№	Професионално направление	Цяла професия (16 631)	Част от професия (66 795)	Общо	Дял в %
1	525 Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства	17 894	897	18 791	22,52
2	861 Сигурност	11 381	12	11 393	13,66
3	840 Транспортни услуги	5 861	1 874	7 735	9,27
4	815 Фризьорски и козметични услуги	4 232	1 834	6 066	7,27
5	621 Растениевъдство и животновъдство	4 493	89	4 582	5,49
6	811 Хотелиерство, ресторантьорство и кетеринг	2 907	1 303	4 210	5,05
7	582 Строителство	2 178	1 668	3 846	4,61
8	522 Електротехника и енергетика	3 503	201	3 704	4,44
9	482 Приложна информатика	1 456	2 175	3 631	4,35
10	622 Градинарство (паркове и градини)	498	2 740	3 238	3,88

Разпределение по пол на обучаемите лица през 2017 г.

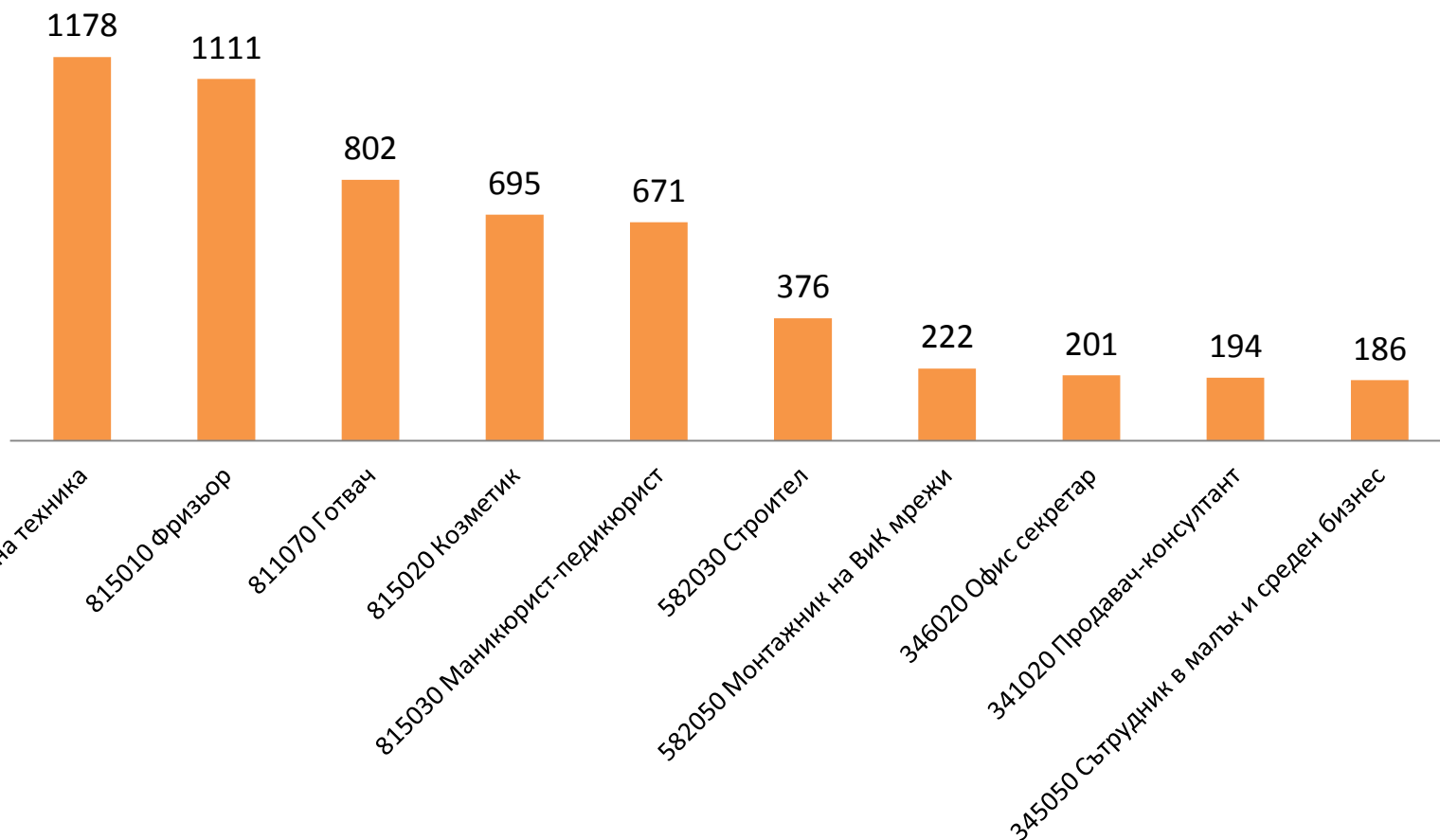
Средната възраст на курсистите в ЦПО през 2017 г. е 40 г.

Брой лица, обучавали се за придобиване на I СПК по професии в ЦПО през 2017 г.

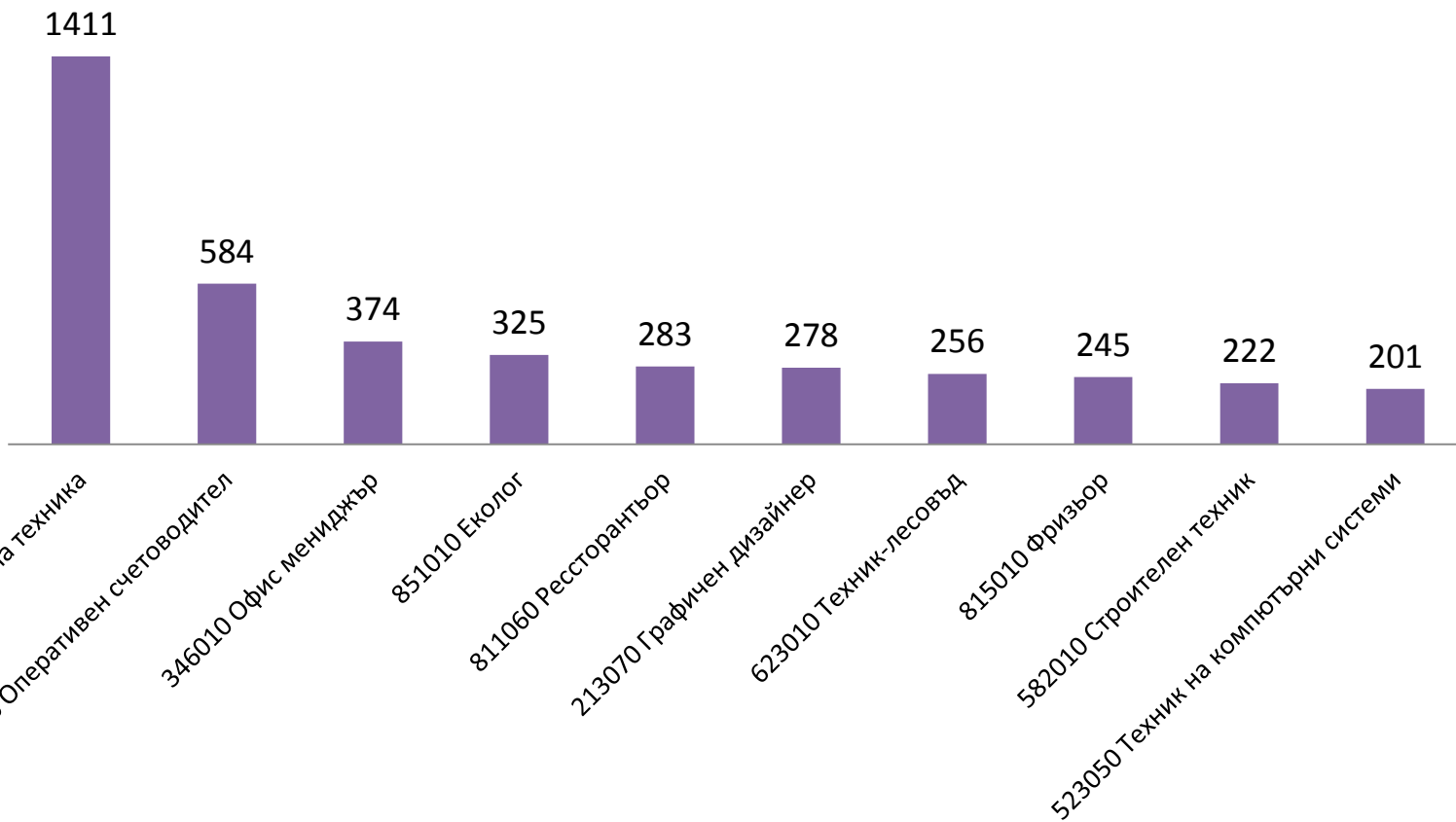
На фигурата са представени 10-те професии, по които най-голям брой лица са се обучавали в ЦПО през 2017 г. за придобиване на първа степен на професионална квалификация.

Брой лица, обучавали се за придобиване на II СПК по професии в ЦПО през 2017 г.

На фигурата са представени 10-те професии, по които най-голям брой лица са се обучавали в ЦПО през 2017 г. за придобиване на втора степен на професионална квалификация.

Брой лица, обучавали се за придобиване на III СПК по професии в ЦПО през 2017 г.

На фигурата са представени 10-те професии, по които най-голям брой лица са се обучавали в ЦПО през 2017 г. за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

Брой лица, обучавали се за придобиване на квалификации по част от професии в ЦПО през 2017 г.

На фигурата са представени професиите, по които над 1 000 лица са се обучавали в ЦПО през 2017 г. за придобиване на квалификация по част от професия.

Забележка: Упражняването на някои от тези професии е регулирано с нормативни актове и изисква правоспособност, свързана с професионално обучение.

Хорариум на обученията в ЦПО (брой учебни часове)

Вид на курса	Минимален хорариум съгласно Рамковите програми за начално професионално обучение		Среден хорариум в ЦПО за 2017 г. (за всички форми на обучение и без оглед на това дали обучението е начално или продължаващо)
	Дневна форма	Задочна форма	
I СПК	300	150	304
II СПК	660	330	662
III СПК	960	480	949
Част от професия	-	-	122

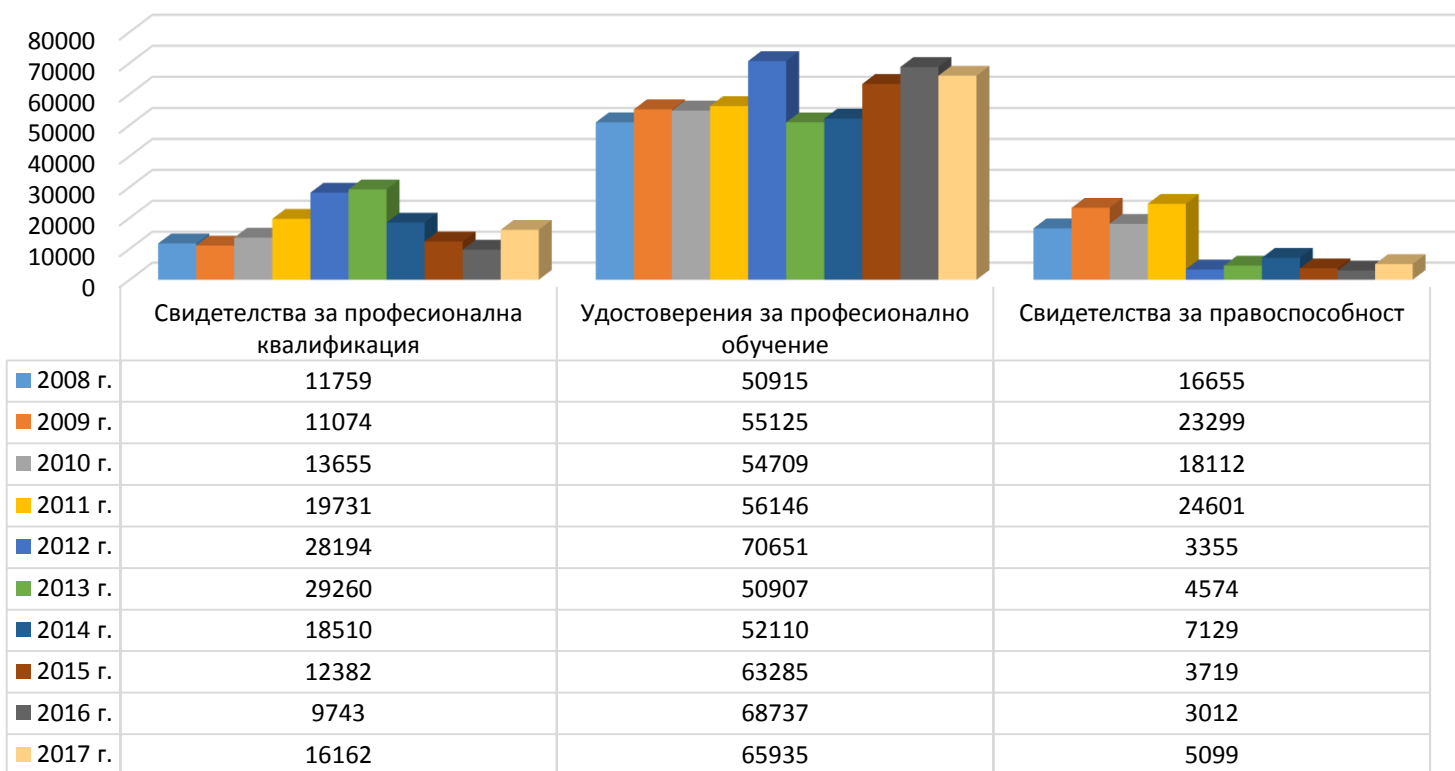

Брой издадени документи в ЦПО през 2017 г.

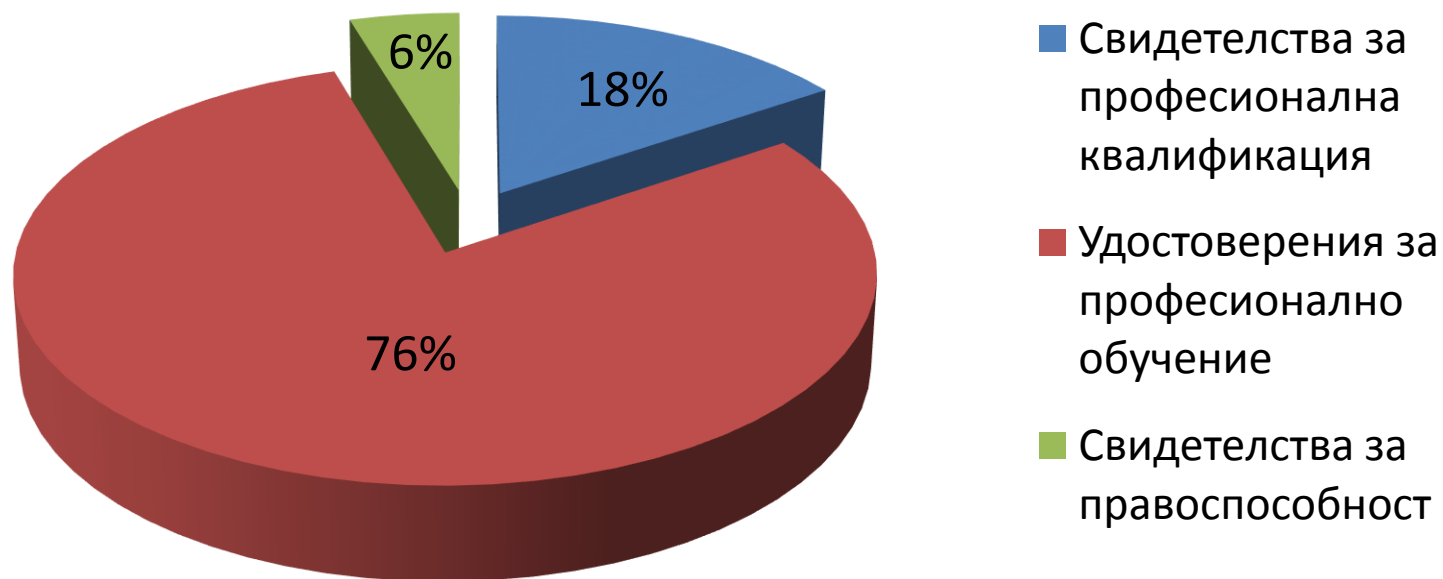
- ✓ **65 935** Удостоверения за професионално обучение
- ✓ **16 162** Свидетелства за професионална квалификация
- ✓ **5 099** Свидетелства за правоспособност

Някои от обучените лица са придобили по два документа (например “Удостоверение за професионално обучение” и “Свидетелство за правоспособност”).

Видове издадени документи

Процентно разпределение на издадените от ЦПО документи през 2017 г.

През 2017 г. НАПОО надгради своята ИС и уебсайта си, за да могат всички ЦПО, в съответствие с чл. 42, т. 11 от ЗПОО, да сканират и публикуват издаваните документи за професионална квалификация биват включвани в публичен регистър.

Брой издадени документи в ЦПО в резултат на валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и информално учене

През 2015 г.

- ✓ **186** Свидетелства за валидиране на професионална квалификация
- ✓ **384** Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия

През 2016 г.:

- ✓ **105** Свидетелства за валидиране на професионална квалификация
- ✓ **152** Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия

През 2017 г.:

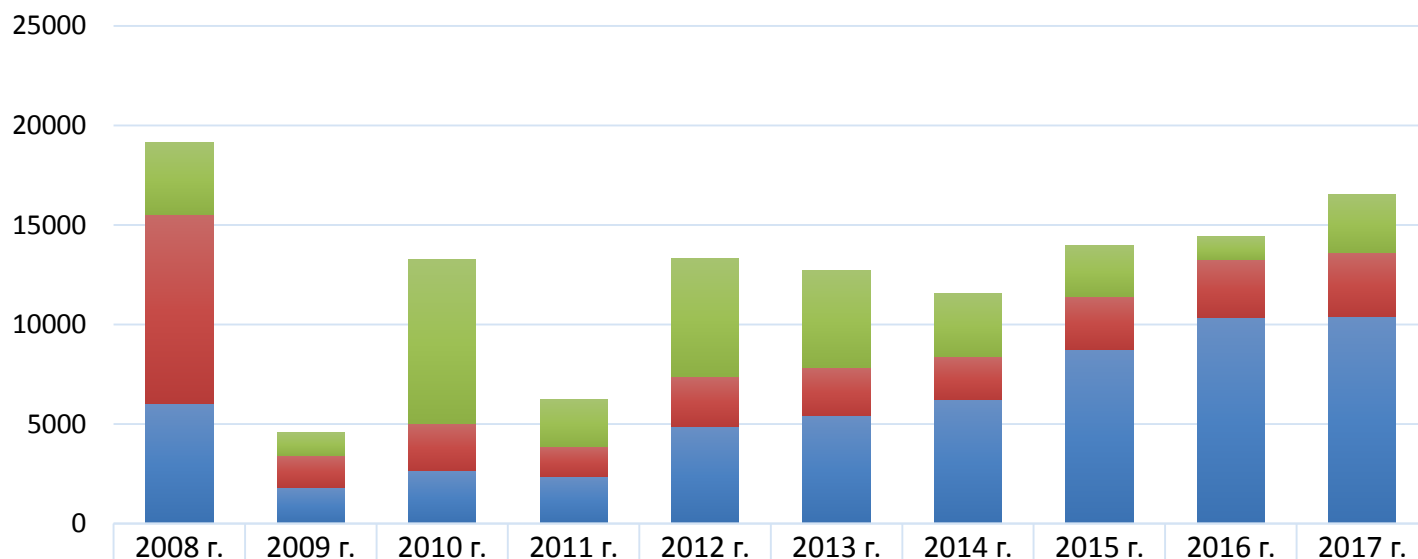
- ✓ **161** Свидетелства за валидиране на професионална квалификация
- ✓ **1** Удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия

Наредбата по чл. 40 от ЗПОО е в сила от 1 януари 2015 г.

Финансиране на обучението

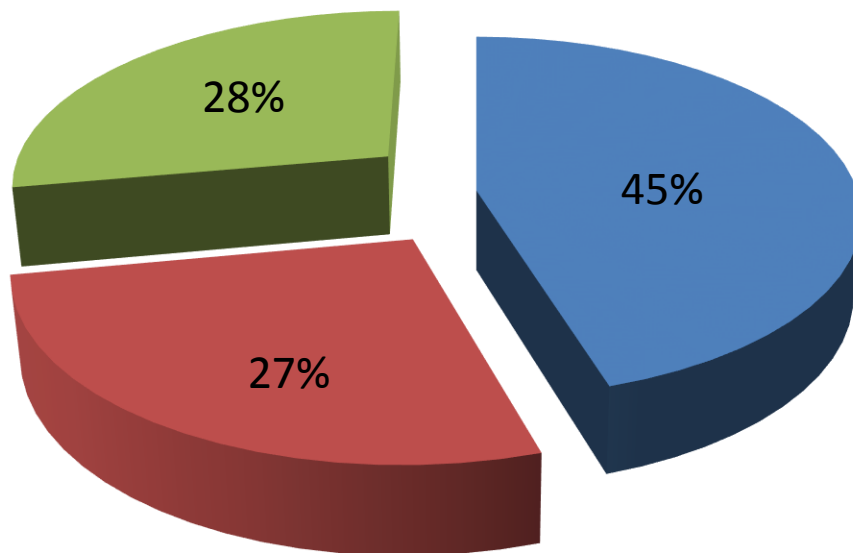
През 2017 г. най-голям е броят на курсовете, финансирани от обучаемите лица – повече от 3 пъти по-голям от този на курсовете, финансирани от работодателите. Графата „други източници“ обобщава броя на курсовете, финансирани от различни програми и мерки за заетост. Разпределението на самите обучаеми лица е представено на следващия слайд, който представя по-надеждна информация, тъй като броят на курсистите във всеки курс е различен.

Брой проведени курсове според финансирането

■ Други източници	3629	1154	8231	2345	5937	4861	3156	2522	1160	2882
■ Работодатели	9488	1605	2355	1508	2503	2413	2177	2674	2902	3245
■ Обучаеми	6019	1819	2670	2392	4875	5428	6218	8764	10348	10 385

Обучавани лица през 2017 г. според източника на финансиране на обучението

Източник	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Обучаеми	42 219	47 549	45 598
Работодатели	22 858	26 289	27 240
Други	20 939	15 223	28 171

Средна цена на курсовете в ЦПО

Степен на професионална квалификация	Средна цена за 1 курсист (2015 г.)	Средна цена за 1 курсист (2016 г.)	Средна цена за 1 курсист (2017 г.)	Номинална стойност на ваучерите за безработни лица (ПМС № 280 от 15.10.2015 г.)
Първа	561 лв.	580 лв.	575 лв.	600 лв.
Втора	836 лв.	889 лв.	1 016 лв.	1 200 лв.
Трета	1 582 лв.	1 594 лв.	1 693 лв.	1 800 лв.

Гражданство на обучаемите

В таблицата е показан броят на лицата, участвали в професионално обучение, разпределен според гражданство им. Делът на чужденците през 2017 г. е 0.86%. За сравнение, през 2016 г. техният дял е 0.66%, а през 2015 г. – 0.48%.

Брой курсисти според гражданството			
	2015 г.	2016 г.	2017 г.
Български граждани	83 856	87 242	100 298
Чуждестранни граждани	401	578	860

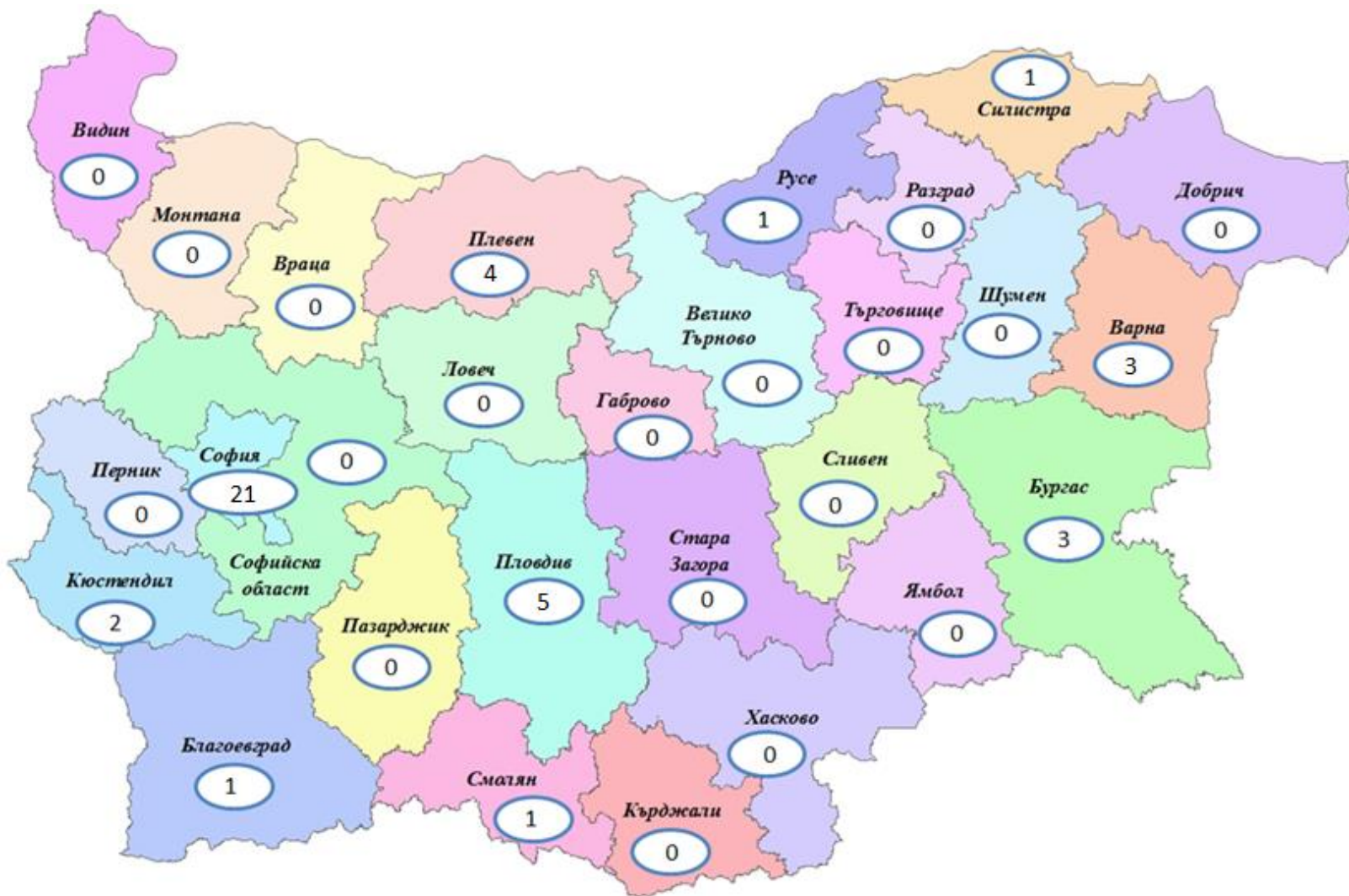
Гражданство на обучаемите през 2017 г.

Държавите с най-голям брой граждани, обучени в ЦПО в България са:

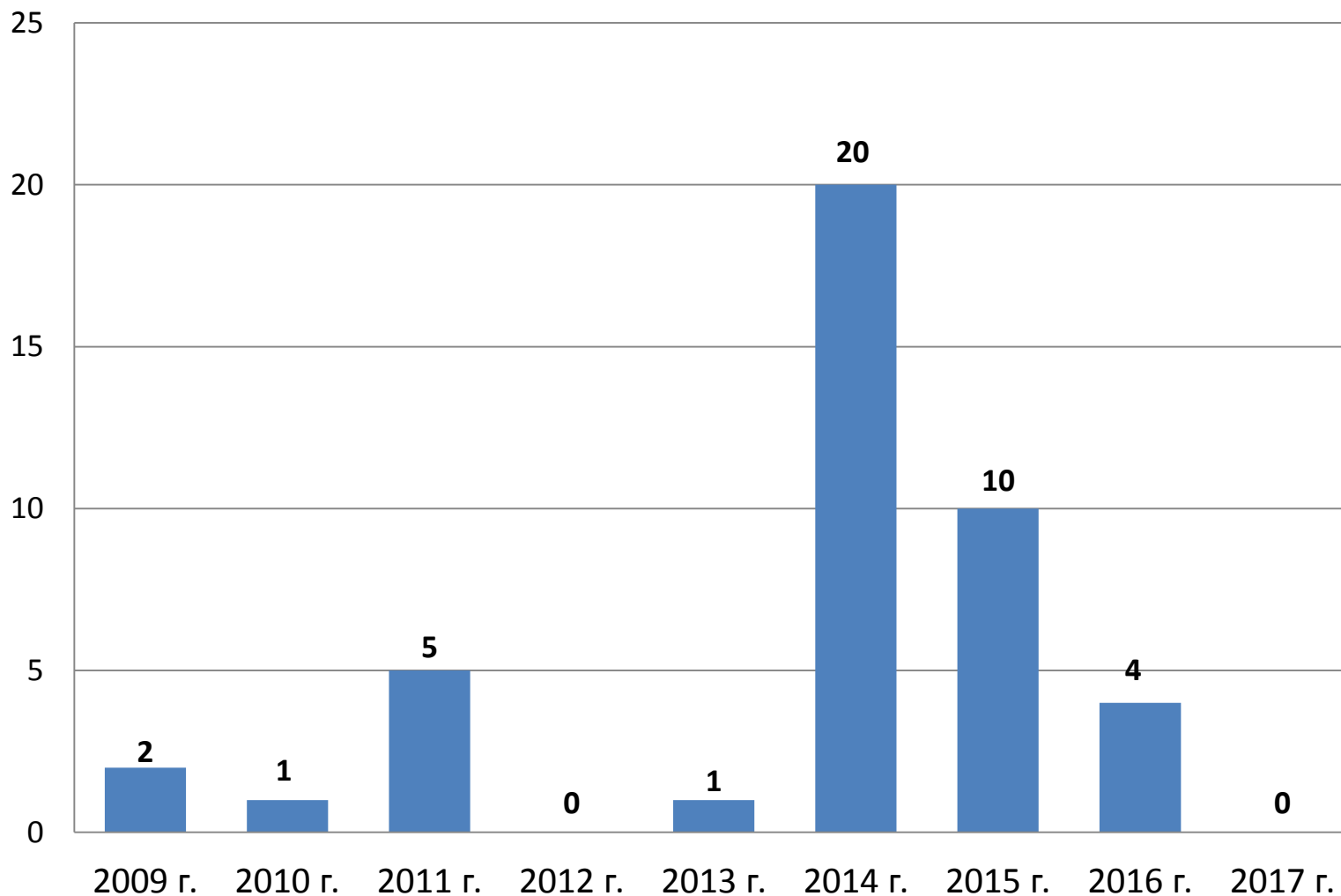
- Украйна – 276
- Русия – 134
- **Македония – 72**
- **Гърция – 68**
- Италия – 47
- **Сърбия – 46**
- **Румъния – 23**
- Германия – 16
- **Турция – 12**

Всички останали държави са с по по-малко от 10 представителя. И 5-те страни, съседни на България, са сред първите 10.

Териториално разпределение на ЦИПО из страната
(към 29.05.2018 г.)

Брой лицензирани ЦИПО през съответната година

Дейност на центрoвете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО)

Обслужени от ЦИПО лица	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
1. Общ брой на обслужените клиенти	1 248	4 933	6 461	3427	
2. Брой издадени документи за предоставени услуги по професионално ориентиране	21	4 472	6 175	2680	
3. Брой клиенти по групи	-	-	-	-	
- ученици	145	247	93	144	
- заети лица	38	301	201	383	
- безработни лица	1 078	4 364	6 081	2786	
4. Брой клиенти, насочени от бюрата по труда	1 012	4 257	5 403	2228	
5. Брой клиенти, посетили ЦИПО по свое желание	131	426	678	662	

Изводи:

- ✓ Годишната информация от лицензираните ЦПО и ЦИПО дава възможност на НАПОО да установи дейностите, извършвани от ЦПО и да направи сравнение между тях по различни индикатори и показатели.
- ✓ ИС на НАПОО гарантира верността и надеждността на информацията, съдържаща се в годишните доклади за дейността на ЦПО и ЦИПО, както и по-високата степен на прозрачност и информираност.
- ✓ Анализът на дейността на ЦПО и ЦИПО за 2017 г. се публикува на интернет-страницата на Агенцията и данните от него могат да се ползват от различни заинтересовани организации и институции, отговорни за провеждане на държавната политика в сферата на ППО и на професионалното ориентиране
- ✓ Анализът на годишните доклади на ЦПО за 2017 г. и ЦИПО ще се вземе предвид за подобряване на работата на НАПОО, свързана с функциите по лицензиране и осъществяване на мониторинг и последващ контрол на лицензираните институции по чл. 18 от ЗПОО.
- ✓ Проблемите, които са констатирани по време на подаване и обработване на годишната информация от ЦПО и ЦИПО ще бъдат анализирани от НАПОО и ще се очертаят мерки и възможности за подобрене за следващата календарна година с цел улесняване на ЦПО и създаване на възможности за своевременно получаване на данните.

Заклучение

За 2017 година всички ЦПО, включени в обработката на анализа подават годишната си информация през ИС на НАПОО.

Обработването на резултатите от годишните доклади включва таблици, графики и диаграми, които показват тенденциите през 2017 година в общата картина на дейността на ЦПО и ЦИПО.

Тази обобщена информация служи за ориентир при определянето на най-популярните професии и специалности и може да бъде ползвана от различни институции, организации, както и от желаещите да повишат квалификацията си.

**НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУЧЕНИЕ**

Благодарим Ви за вниманието!

НАПОО

1113 София, бул. Цариградско шосе №125, бл.5, ет.5

www.navet.government.bg

napoo@navet.government.bg